

Het perfectum

Wanneer de Romeinen een verhaal van het verleden vertellen, gebruiken ze normaal, wanneer iemand iets heeft gedaan of wanneer iets is gebeurd, de voltooid tegenwoordige tijd (ik heb gezien, ik ben gekomen). Voor ons is dat misschien een tegenwoordige tijd, maar voor de Romeinen is dat een verleden tijd. Dat is begrijpelijk, omdat de handeling al voorbij is.

Op zich is het niet zo moeilijk het perfectum te maken. Wat je eerst moet weten zijn de uitgangen:

ik heb ge....	-i	wij	-imus
jij	-isti	jullie	-istis
hij/zij/het	-it	zij	-erunt
infinitivus te hebben/zijn ge ..	-isse		

Het enige moeilijke is misschien hoe je van de werkwoorden van iedere conjugatie een perfectum moet maken. Iedere conjugatie heeft een eigen perfectumstam, waarachter je de uitgang van het perfectum moet zetten. Je moet dus van ieder werkwoord de conjugatie weten om de perfectumstam te kunnen maken. Die perfectumstam maak je als volgt:

1 ^e conj.	stam + v + uitgang	salutare --> saluta-v-i
2 ^e conj.	-e- --> u + uitgang	monere --> monu-i
3 ^e conj.	stam + s + uitgang Nota bene: <ul style="list-style-type: none"> • c/g+ s --> x • b+ s--> ps • t/d + s --> s 	reg-e-re --> rex-i scrib-e-re --> scripsi mitt-e-re --> misi
4 ^e conj.	stam + (v)+ uitgang	audire --> audi(v)i
5 ^e conj.	onregelmatig	cap-e-re --> cep-i

Nota bene:

Bijzondere perfecta zijn:

esse – fui

posse - potui

Het perfectum vertalen

Het perfectum kun je in het Nederlands vertalen met een v.t.t. of een o.v.t.:
salutavi –ik heb begroet/begroette.

Verder zijn er evenals in het Nederlands **onregelmatige werkwoorden** met een afwijkend perfectum. Die afwijkende perfecta zullen bij die werkwoorden gegeven worden en die moet je dan wel leren. Een paar voorbeelden uit les 4 zijn:

1. video	vidi	zien
2. respondeo	respondi	antwoorden
3. moveo	movi	bewegen
4. pello	pepuli	verdrijven
5. posse	potui	kunnen
6. esse	fui	zijn

Opdracht 7

a. Verzamel de verba onder Tekst 4.1 en deel ze in op declinatie en schrijf de betekenis op.

b. Geef de betekenis van de volgende verba.

1. rogavimus	9. misisti	17.narravi
2. demonstravisti	10.invitavi	18.iusserunt
3. pepulisse	11.vidit	19.duxi
4. duximus	12.potuimus	20.movi
5. movistis	13.respondit	21.fui
6. iussit	14.misimus	22.rogavisse
7. vidisse	15.iimus	
8. iit	16.rogavistis	

Opdracht 8

Doe dat nu ook met woorden uit eerdere teksten.

1. dormiverunt	6. habitavisti
2. iisti	7. necavit
3. dixistis	8. amavisse
4. paruimus	9. appropinquavistis
5. nocui	10.aedificavisti

Opdracht 9

Nu praesens en perfectum door elkaar.

1. demonstratis	10. rogo	19. rediistis
2. miserunt	11. roga	20. pellite
3. impellis	12. duxistis	21. reficis
4. potuit	13. condis	22. potuisse
5. mittis	14. manemus	23. fuerunt
6. produnt	15. reficio	24. ducunt
7. pepulimus	16. fuistis	25. movi
8. invitavisse	17. iistis	
9. vidisse	18. defende	